

TÓTH MARCELL

levéltáros – MNL Csongrád-Csanád Vármegyei Levéltára

PhD-hallgató – PTE BTK Interdiszciplináris Doktori Iskola

Vélt, valós, vágyott(?) – a terror és színei a világtól elvágott szegedi sajtóban

Szegeden 1919 tavaszára sajátos politikai és katonai helyzet alakult ki. A város négy részre szakadt. A város központja és környéke francia, Újszeged és Szeged-Alsótanya szerb, a város által bérelt Tápai-rét román megszállás alatt állt. Szeged-Felsőtanya a magyar kommunisták irányítása alatt maradt.

A francia megszállás az első hónapokban tisztán katonai jellegű volt, de a tanácsköztársaság kikiáltása után a franciák a politikai életbe is beleszóltak. A megszállók elzárták a várost a tanácsköztársaság uralma alatt maradt területektől. Az újságok és a hírek hosszú kerülő úton jutottak el a városba. Bonyolította a helyzetet a szegedi ellenforradalmi kormányok megalakulása. A kormányok tagjai és támogatói általában jobboldaliak voltak, az újságírók viszont baloldaliak. Az újságírók és a nyomdászok sztrájkja miatt egy ideig nem jelentek meg az újságok Szegeden.

Előadásomban arra keresem a választ, hogy miként mutatták be a terrort, különösképpen a vörösterrot a cenzúrázott szegedi sajtóban. Van-e eltérés a különböző médiumok szerkesztési gyakorlata között? Milyen hírek nem kerültek be az újságokba? A naplók, visszaemlékezések alapján megvizsgálom, milyen hírek terjedtek a polgárok között a terrorról. Megpróbálom megállapítani, hogy milyen forrásokból származhattak a szegedi kormánytagok, a sajtó és a lakosság információi.

Kulcsszavak: ellenforradalom, erőszak, francia megszállás, Szeged, terror

Perceived, real, desired(?) – terror and its colors in the Szeged press, cut off from the world

By the spring of 1919, a unique political and military situation had developed in Szeged. The city was divided into four parts. The city center and its surroundings were under French occupation, Újszeged and Szeged-Alsótanya were under Serbian occupation, and Tápai-rét, leased by the city, was under Romanian occupation. Szeged-Felsőtanya remained under the control of the Hungarian communists.

The French occupation was purely military in nature in the first few months, but after the proclamation of the Hungarian Soviet Republic, the French also interfered in political life. The occupiers cut off the city from the areas that remained under the control of the Hungarian Soviet Republic. Newspapers and news reached the city via long detours. The situation was complicated by the formation of counterrevolutionary governments in Szeged. The members and supporters of these governments were generally right-wing, while journalists were left-wing. Due to a strike by journalists and printers, no newspapers were published in Szeged for a time.

In my presentation, I seek to answer the question of how terror, especially red terror, was portrayed in the censored press in Szeged. Were there differences between the editorial practices of different media outlets? What news stories did not make it into the newspapers? Based on diaries and memoirs, I will examine what news about the terror spread among the citizens. I will attempt to determine the sources of information for the members of the Szeged government, the press, and the population.

Keywords: counterrevolution, French occupation Szeged, terror, violence